

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานการคดีและร่างระเบียบ สำนักงานนิติการ โทร. 3139

ที่ วันที่ 17 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ตอบข้อหารือเกี่ยวกับการทำสัญญารับทุน

เรียน ประธานคณะกรรมการพิจารณาทุนศึกษาต่อระดับปริญญาโท-เอก

ตามที่คณะกรรมการพิจารณาทุนศึกษาต่อระดับปริญญาโท-เอก ได้มีบันทึกลงวันที่ 28 เมษายน 2552 ขอหารือเกี่ยวกับการทำสัญญารับทุน ในกรณีรับทุนจากมหาวิทยาลัย ที่มีได้จัดให้ผู้รับทุนทำสัญญาให้ไว้ต่อมหาวิทยาลัย คงให้ทำแต่เฉพาะสัญญาลาศึกษาเท่านั้น คณะกรรมการจึงได้ขอหารือว่า สัญญาลาศึกษา มีเนื้อหาครอบคลุมตามระเบียบมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ว่าด้วยทุนศึกษาต่อระดับปริญญาโท-เอก พ.ศ.2541 หรือไม่ และหากจำเป็นต้องทำสัญญารับทุนอีกฉบับหนึ่ง รูปแบบของสัญญารับทุนควรเป็นไปในลักษณะใด นั้น

คณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาปัญหากฎหมายของมหาวิทยาลัย ในคราวการประชุมเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2552 พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามข้อ 16 ของระเบียบมหาวิทยาลัย ว่าด้วยทุนการศึกษาปริญญาโท-เอก พ.ศ.2541 กำหนดว่าผู้ได้รับทุนการศึกษาจะต้องทำสัญญากับมหาวิทยาลัย โดยมีผู้ค้ำประกันตามแบบและวิธีการที่มหาวิทยาลัยกำหนด และในระเบียบนี้ ยังมีข้อกำหนดที่เป็นข้อผูกพันให้ผู้ได้รับทุนต้องปฏิบัติตามไว้ดังต่อไปนี้

(1) ผู้รับทุนจะต้องศึกษาตามโครงการที่ได้รับจัดสรรทุนการศึกษา ในกรณีที่จะมีการเปลี่ยนแปลงจะต้องเป็นผลดีต่อมหาวิทยาลัยและได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัย (ข้อ 18)

(2) มหาวิทยาลัยอาจยุติการให้ทุนการศึกษาเมื่อใดก็ได้ ถ้าผลการศึกษาของผู้รับทุนไม่เป็นที่น่าพอใจ หรือผู้รับทุนไม่ปฏิบัติตามระเบียบและหลักปฏิบัติที่มหาวิทยาลัยกำหนด (ข้อ 17)

(3) ผู้รับทุนจะต้องส่งรายงานผลการศึกษาประจำภาคต่อมหาวิทยาลัยเมื่อสิ้นภาคการศึกษาทุกภาพ (ข้อ 19)

(4) ผู้รับทุนการศึกษาต้องปฏิบัติตามหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการรับทุนการศึกษาของมหาวิทยาลัย (ข้อ 20)

(5) ผู้รับทุนการศึกษาจะต้องศึกษาให้สำเร็จตามหลักสูตรโดยเร็ว และต้องกลับมารายงานตัวทันทีเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วหรือเมื่อมหาวิทยาลัยเรียกตัวกลับ (ข้อ 21)

(6) เมื่อยุติการศึกษาแล้ว ผู้รับทุนจะต้องรับราชการในมหาวิทยาลัยทันทีเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองเท่าของระยะเวลาที่ได้รับทุนการศึกษา เว้นแต่มหาวิทยาลัยไม่อาจบรรจุให้เข้ารับราชการได้ภายในเวลา 1 ปี นับแต่วันที่มารายงานตัว ให้ผู้รับทุนพ้นจากภาระผูกพัน (ข้อ 22)

(7) ในกรณีที่ผู้รับทุนไม่กลับมารับราชการให้ผู้รับทุนและผู้ค้ำประกันชดใช้เงินให้แก่มหาวิทยาลัยเป็นจำนวนสามเท่าของทุนการศึกษา เงินเดือน เงินเพิ่ม และเงินอื่นใดที่มหาวิทยาลัยหรือทางราชการได้จ่ายไปตลอดระยะเวลาที่ศึกษา (ข้อ 23 วรรคแรก) ในกรณีที่กลับมารับราชการชดใช้บางส่วนแล้วแต่ยังไม่ครบกำหนดตามสัญญา ก็ให้ลดเงินที่จะต้องชดใช้ลงตามส่วนที่มหาวิทยาลัยกำหนด (ข้อ 23 วรรคสอง) และถ้าหากชดใช้เงินดังกล่าวล่าช้า ผู้รับทุนและผู้ค้ำประกันต้องชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี

ดังนั้น การรับทุนตามระเบียบนี้ผู้รับทุนจะต้องทำสัญญาผูกพันตนให้ไว้ต่อมหาวิทยาลัย โดยมีสาระสำคัญตามเงื่อนไขที่ระเบียบนี้กำหนดไว้ และต้องจัดให้มีผู้ค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญา ตามแบบและวิธีการที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งเป็นหลักการที่สอดคล้องกับ ข้อ 8 ของระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการทำสัญญาและการชดใช้เงินกรณีรับทุน ลาศึกษา ลาฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548 ที่กำหนดให้ต้องมีการทำสัญญาผูกพันกับผู้รับทุน ตามแบบที่ส่วนราชการเจ้าของทุนกำหนด กรณีจึงมีประเด็นพิจารณาในเบื้องต้นว่า เมื่ออาจารย์ของมหาวิทยาลัยได้รับทุนตามระเบียบว่าด้วยทุนศึกษาต่อระดับปริญญาโท-เอก พ.ศ.2541 และได้ทำสัญญาลาศึกษา ๕ ผูกพันให้ไว้กับมหาวิทยาลัยแล้ว จะต้องมีการทำสัญญารับทุนตามระเบียบนี้หรือไม่

คณะกรรมการ ๕ พิจารณาแล้วเห็นว่าตามระเบียบ ๕ ว่าด้วยทุนการศึกษาโท-เอก กำหนดให้ทำสัญญาตามแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด ดังนั้น ในกรณีที่พิจารณาเห็นว่า สัญญาของข้าราชการ/พนักงานมหาวิทยาลัยที่ลาไปศึกษาดังกล่าว มีข้อสัญญาที่มีสาระสำคัญผูกพันให้ผู้รับทุนในฐานะผู้ให้สัญญา ต้องรับผิดชอบปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบ ๕ ว่าด้วยทุนการศึกษาปริญญาโท-เอก ครบถ้วนแล้ว ก็อาจให้ผู้รับทุนดังกล่าวทำสัญญาของข้าราชการ/พนักงานมหาวิทยาลัยที่ลาไปศึกษาเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องทำสัญญาตามระเบียบ ๕ ว่าด้วยทุนการศึกษาปริญญาโท-เอกอีกก็ได้ แต่หากเงื่อนไขความผูกพันในสัญญาของข้าราชการ/พนักงานมหาวิทยาลัยที่ลาไปศึกษา มีข้อสัญญาที่กำหนดภาระของผู้ให้สัญญาต่อยกกว่าหรือไม่ครอบคลุมภาระหน้าที่ของผู้รับทุนตามที่ระเบียบกำหนด กรณีก็ต้องจัดให้ผู้รับทุนทำสัญญารับทุน ตามระเบียบ ๕ ว่าด้วยทุนการศึกษาปริญญาโท-เอก อีกฉบับหนึ่งต่างหาก

ประเด็นข้อพิจารณาประการต่อมาคือว่า สัญญาของข้าราชการ/พนักงานมหาวิทยาลัยที่ลาศึกษาต่อ มีเนื้อหาครอบคลุมตามระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยทุนศึกษาต่อระดับปริญญาโท-เอก พ.ศ.2541 หรือไม่

คณะกรรมการ ฯ พิจารณาโดยฟังข้อเท็จจริงว่า สัญญาที่เกี่ยวข้องกับการลาศึกษา ฝึกอบรม และปฏิบัติการวิจัยของข้าราชการและพนักงานมหาวิทยาลัยในปัจจุบันมีดังต่อไปนี้

(1) สัญญาอนุญาตให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรมหรือปฏิบัติการวิจัย ณ ต่างประเทศ ซึ่งเป็นสัญญาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. 2549

(2) สัญญาอนุญาตให้ข้าราชการไปศึกษาภายในประเทศ ซึ่งเป็นสัญญาตามระเบียบ ก.ม. ว่าด้วยการให้ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อภายในประเทศ พ.ศ.2542

(3) สัญญาอนุญาตให้พนักงานไปศึกษาต่างประเทศ

(4) สัญญาอนุญาตให้พนักงานไปศึกษาภายในประเทศ

แต่ละประเภทมีสาระสำคัญโดยสรุปได้ดังนี้

(1) สัญญาอนุญาตให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรมหรือปฏิบัติการวิจัย ณ ต่างประเทศ กำหนดให้ข้าราชการที่ไปศึกษา ฝึกอบรม และปฏิบัติการวิจัย ณ ต่างประเทศ ต้องกลับมารับราชการเป็นระยะเวลาเท่ากับระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ฯ

หากไม่กลับมารับราชการชดใช้ทุน ในกรณีเป็นการไปศึกษา ฯ ด้วยทุนประเภท 1(ก) (ทุนประเภท 1(ก) หมายถึงทุนที่ส่วนราชการเป็นผู้ให้ ทุน มธ. จึงเป็นทุนประเภทนี้) ต้องชดใช้ เงินทุน เงินเดือน และเงินที่ทางราชการจ่ายช่วยเหลือในระหว่างศึกษา ฯ คืนให้แก่ทางราชการ และต้องชดใช้เงินอีกจำนวนหนึ่งเท่าของจำนวนทุน เงินเดือน และเงินที่ทางราชการจ่ายช่วยเหลือดังกล่าวให้เป็นเบี้ยปรับแก่ทางราชการอีกด้วย แต่หากได้ปฏิบัติราชการมาบางส่วน แต่ยังไม่ครบกำหนดเวลาที่ต้องชดใช้ทุน จำนวนเงินที่จะต้องรับผิดชอบชดใช้ให้แก่ทางราชการ ให้ลดลงตามส่วนของเวลาที่ได้กลับมารับราชการไปบางส่วนแล้ว

เงินที่จะต้องชดใช้คืนให้แก่ทางราชการดังกล่าว จะต้องชดใช้ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากมหาวิทยาลัย หากไม่ชำระภายในกำหนดเวลาดังกล่าวหรือชำระไม่ครบถ้วน จะต้องชำระดอกเบี้ยผิดนัดในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี

(2) สัญญาอนุญาตให้ข้าราชการไปศึกษาภายในประเทศ ซึ่งเป็นสัญญาตามระเบียบ ก.ม. ว่าด้วยการให้ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อภายในประเทศ พ.ศ.2542 มี สาระสำคัญโดยสรุปว่า ข้าราชการที่ได้รับอนุญาตให้ลาไปศึกษาต่อภายในประเทศ ต้องกลับมา ปฏิบัติราชการชดใช้เป็นเวลาเท่ากับระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

ในกรณีที่ไม่มีมาปฏิบัติราชการชดใช้ตามสัญญาจะต้องชดใช้เงินเดือน เงินทุนที่ได้รับ ระหว่างศึกษาและเงินช่วยเหลือใด ๆ ที่ทางราชการจ่ายให้ในระหว่างศึกษาคืน และยังคงต้อง จ่ายเงินเป็นเบี้ยปรับอีกหนึ่งเท่าของเงินที่จะต้องชดใช้คืนดังกล่าว แต่หากได้ปฏิบัติราชการมา

บางส่วนแต่ยังไม่ครบกำหนดเวลาที่ต้องขอใช้ทุน จำนวนเงินที่จะต้องรับผิดชอบขอใช้ให้แก่ทางราชการให้ลดลงตามส่วนของเวลาที่ได้กลับมารับราชการไปบางส่วนแล้ว

เงินที่ต้องขอใช้คืนดังกล่าว จะต้องขอใช้คืนให้แก่ทางราชการภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากมหาวิทยาลัย หากไม่ชำระหรือชำระไม่ครบ จะต้องชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี

(3) สัญญาอนุญาตให้พนักงานไปศึกษาภายในประเทศ มีสาระสำคัญโดยสรุป กำหนดให้พนักงานที่ได้รับอนุญาตลาไปศึกษาภายในประเทศ ต้องกลับมาปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยหรือในกระทรวงทบวงกรมอื่นที่มหาวิทยาลัยเห็นสมควร เป็นเวลาเท่ากับระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

ในกรณีที่ไม่กลับมาปฏิบัติงานขอใช้จะต้องขอใช้เงินเดือน เงินทุน และเงินช่วยเหลือใด ๆ ที่มหาวิทยาลัยหรือทางราชการจ่ายให้ นอกจากนี้ผู้ให้สัญญาจะต้องจ่ายเงินเป็นเบี้ยปรับให้แก่มหาวิทยาลัยอีกเท่าหนึ่งของเงินที่ผู้ให้สัญญาจะต้องขอใช้คืน แต่หากได้ปฏิบัติงานมาแล้วบางส่วนแต่ยังไม่ครบกำหนดเวลาที่ต้องขอใช้ทุน จำนวนเงินที่จะต้องรับผิดชอบขอใช้ให้แก่ทางมหาวิทยาลัยให้ลดลงตามส่วนของเวลาที่ได้กลับมาปฏิบัติงานไปบางส่วนแล้ว

เงินที่ต้องขอใช้คืนดังกล่าว จะต้องขอใช้คืนให้แก่ทางราชการภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากมหาวิทยาลัย หากไม่ชำระหรือชำระไม่ครบ จะต้องชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี

(4) สัญญาอนุญาตให้พนักงานไปศึกษาต่างประเทศ (สัญญาฉบับที่ได้รับอนุมัติให้ปรับแก้ไขจาก ก.บ.ม. ในคราวประชุมครั้งที่ 6/2552 เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2552) สาระสำคัญ กำหนดให้พนักงานที่ได้รับอนุญาตลาไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ ต้องกลับมาปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยหรือในกระทรวงทบวงกรมอื่นที่มหาวิทยาลัยเห็นสมควร เป็นระยะเวลาเท่ากับระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัย

ในกรณีที่กลับมาปฏิบัติงานขอใช้จะต้องขอใช้เงินเดือน เงินทุน และเงินช่วยเหลือใด ๆ ที่มหาวิทยาลัยหรือทางราชการจ่ายให้ นอกจากนี้ผู้ให้สัญญาจะต้องจ่ายเงินเป็นเบี้ยปรับให้แก่มหาวิทยาลัยอีกเท่าหนึ่งของเงินที่ผู้ให้สัญญาจะต้องขอใช้คืน แต่หากได้ปฏิบัติงานมาแล้วบางส่วนแต่ยังไม่ครบกำหนดเวลาที่ต้องขอใช้ทุน จำนวนเงินที่จะต้องรับผิดชอบขอใช้ให้แก่ทางมหาวิทยาลัยให้ลดลงตามส่วนของเวลาที่ได้กลับมาปฏิบัติงานไปบางส่วนแล้ว

เงินที่ต้องขอใช้คืนดังกล่าว จะต้องขอใช้คืนให้แก่ทางราชการภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากมหาวิทยาลัย หากไม่ชำระหรือชำระไม่ครบ จะต้องชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี

ดังนั้น โดยที่สัญญาการศึกษา ฯ ทั้ง 4 ประเภทดังกล่าว มีสาระสำคัญสอดคล้อง
ใกล้เคียงกัน กำหนดให้ผู้ที่ทำสัญญาผูกพันต้องกลับมาปฏิบัติราชการชดใช้เป็นเวลาเท่ากับ
ระยะเวลาที่ใช้ลาศึกษา หากปฏิบัติผิดสัญญาต้องชดใช้เงินคืนพร้อมเบี้ยปรับรวมเป็นจำนวนสอง
เท่าของเงินที่ต้องใช้คืน เงื่อนไขข้อผูกพันตามสัญญาของข้าราชการ/พนักงานมหาวิทยาลัยที่ลา
ศึกษาต่อดังกล่าวจึงมีสาระสำคัญที่แตกต่างจากเงื่อนไขข้อผูกพันตามที่ระเบียบ ฯ ว่าด้วยทุน
ศึกษาต่อระดับปริญญาโท-เอก พ.ศ.2541 กำหนด ดังนั้น เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบ ฯ
ดังกล่าว จึงควรต้องทำสัญญาผูกพันกับผู้รับทุนอีกฉบับหนึ่ง โดยมีสาระสำคัญสอดคล้องเป็นไป
ตามเงื่อนไขที่ระเบียบ ฯ กำหนด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อุดม รัฐอมฤต)

รองอธิการบดีฝ่ายบริหารท่าพระจันทร์

ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาปัญหากฎหมายของมหาวิทยาลัย